

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicæ Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 6. Quale peccatum sit versari cum excommunicatio; vel
excommunicatum versari cum alijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Vale; Tertio: Per *vale*; prohibetur omnis salutatio, verbis, vel litteris, vel etiam externo gestu; vt aperire caput, assurgere animo salutandi: licet tamen resalutare, quia est debiti solutio, quam etiam inimico prestare debemus.

Communi-
no. Quarto: Per *Communiō*, prohibetur omnis contractus & societas in negotijs. Possumus tamen agere cum famulo excommunicato alterius, si gerat negotia Domini sui; non autem, si sua negotia gerat. Contractus tamen cum excommunicato sunt validi, potestque cogi ad soluendum; quamuis ipse alterum cogere non possit, cum non possit esse actor.

Famulus
excommu-
nicator. Quinto: Per *Mensam*, prohibemur manducare in eadem mensa. In hospitio tamen publico possum vt eadem mensa, modo non simul: item eodem cubiculo, non tamen lecto.

DVBIVM IV.

Quibus casibus predicti excommunicati non sint vitandi.

37 **R**espondeo: In hisce: *Vtile, lex, humile, res ignorata, necesse.*

Vtile, Primo: Per *Vtile*, intelligitur tum ipsius excommunicati, nempe vt conuertatur; tum alterius, vt si petam ab eo consilium, quando non possum commodè ab alio; si petam debitum; si audiam prælectiones, si illi prælectionem faciam, hoc enim vtrumque licitum esse docent Doctores Salmanticenses & Complutenses, vt testatur Henriquez cap. 22. de Excommunicatione.

Lex, Secundo: Per *Lex*, intelligitur vinculum matrimonij, quo coniuges ad mutuam communionem obligantur, maximè in petitione & redditione debiti. In ceteris vxor cum viro excommunicato potest communicare, etiam in diuinis, si opus sit; quia ei subiecta: vir tamen cum vxore excommunicata non potest in ceteris communicare, saltem ad longum tempus: nam, cum sit eius Superior, potest eam cogere, vt absoluat.

Si alter
coniugum
sic excommu-
nicator. Tertio: Per *Humile*, intelligitur seruos & famulos, qui nempe ante excommunicationem famuli erant, posse versari cum Dominis excommunicatis, & filios cum parentibus, & Religiosos cum suis Superioribus: & è conuerso Dominos cum seruis excommunicatis, & parentes cum filijs, quidquid dicat Glossa; idque ratione vtilitatis, vel necessitatis. Tenentur tamen eos compellere ad quærendam absolutionem.

Humile.
Si famulus,
filius, sub-
ditus. Quarto: per *Res ignorata*, excusantur, qui ignorant alterum esse excommunicatum. Similiter qui dubitant. Pari ratione excusantur qui ignorant ius, quo statuitur excommunicatos vitari debere.

Res igno-
rata. Quinto: Per *Necesse*, intelligitur vera necessitas vel indigentia sue mea, siue Excommunicati: sic medicus potest curare excommunicatum, & tabernarius recipere hospitio.

Necesse. Notandum est, ratione *Vtilitatis*, vel *Rei ignorate*, vel *Necessitatis*, licere etiam in Diuinis communicare cum excommunicato, quando sic res postulat; quod etiam recentiores non improbabiler extendunt ad *lex* & *humile*.

DVBIVM V.

Vtrum ipsi excommunicati semper teneantur vitare alios?

39 **R**espondeo: Teneri, siue publicè, siue occultè sint excommunicati: exceptis duobus

casibus, nempe si inducantur ab alijs, idque potissimum in vtilitatem eorum à quibus inducuntur; & ad vitandum scandalum, vel notabile damnum animæ, corporis, famæ, fortunarum.

Prior Pars Probatur: Quia expressè in decreto Concilij Constantiensis dicitur: *Per hæc tamen non intendimus excommunicatis vllum ius concedere, aut eos in aliquo subleuare.* Ratio est: Quia totum hoc decretum est in fauorem aliorum. Vnde peccant excommunicati, etiam occulti, si cum alijs versentur, contrahant, comedant, &c. nisi fortè ab illis sint inuitati. Vide Nauarrum num. 35. §. Nota 2.

Alter pars, & quidem Primò, Possè versari quando inuitantur: Probatur, quia alioqui non censeretur esse priuilegium vllum concessum non excommunicatis, si excommunicati non possent cum ipsis, quando inuitantur, versari: nam alij non possent illos inuitare, seu inducere. Secundò: Quòd ratione scandali & damni euitandi, possint cum alijs versari: Probatur, Nam ob hanc causam licet etiam dimidiatam facere confessionem, cuius tamen integritas iure Diuino præcipitur: ergo multò magis licebit illis versari, cum alijs. Deinde iure naturæ tenemur vitare scandalum: excommunicati autem solum iure humano tenentur aliorum consuetudine abstinere: ergo quando hæc duo iura concurrent, cedit humanum.

Quòd ad damnum attinet, Ecclesia non vult sua præcepta cum tanto rigore seruari, vt patet in alijs eius præceptis: imò id non esset humanæ fragilitati consentaneum.

DVBIVM VI.

Quale peccatum sit versari cum excommunicato; vel excommunicatum versari cum alijs.

Respondeo: In quibusdam casibus est mortiferum, in alijs est veniale.

Mortiferum est in diuinis: vt simul cum eo interesse officijs diuinis; recipere ab eo, vel ei ministrare Sacramenta. Ratio est, quia hæc communicatio censetur magni momenti, eamque directè & potissimum Ecclesia prohibet.

Si cum alio priuatim dicat Horas Canonicas, non est mortiferum, quia est materia leuis, & Cap. Alma, videtur loqui de officio publico.

Si tempore Officij diuini excommunicatus ingrediatur, simul vt diuinis intersit, debet eijci. Quòd si eijci non potest, & Sacerdos nondū peruenit ad Canonem, abrumpendū est sacrificium. Quòd si Canon est inceptus, continuandum est, sed alij debent egredi præter ministrū. Vide Nauarrum num. 33. Si verò ingrediatur, non vt diuinis intersit, sed vt priuatim oret, non est cessandum, nec alij debent egredi. Pari modo, si ipse in vno sacello audiat Sacrum, & ego intersim alteri Sacro in alio sacello, non censeor cum illo communicare.

Secundò: Peccat mortiferè excommunicatus denuntiatus, vel notorius Clerici percussor, si ferat sententiam, si eligat, aut beneficium conferat, quia absolute est suspensus.

Tertio: Si ita verseris cum excommunicato, vt ille foueatur in sua contumacia, peccas mortiferè.

Quarto: Si contra præceptum Iudicis verseris cum

Excommu-
nicati, etia
occulte, de-
bent vitare
alios.

Nisi ab
alijs inui-
tentur.

Vel vt da-
num cau-
tent.

40
Mortiferè
peccatur.

1. Si com-
municet in
diuinis.

Excipe
priuatam
lectionem
Horarum.

Quid agen-
dum, si ex-
communi-
catus in-
tret tem-
plum sub
diuino of-
ficio.

2. Si ferat
sententiam
&c.

3. Si foueat
in conta-
macia.

De absoluteione ab excommunicatione?

Si contra præceptum iudicis, cum excommunicato à Iure, vel ab alio Iudice, & denunciato, prohibentis hoc sub pena excommunicationis: tunc enim, si uerferis cum illo, incurres excommunicationem maiorem.

41 In alijs casibus, quia sunt minoris momenti, est peccatum ueniale. Maius tamen peccatum est, si excommunicatus uerferetur cum alijs, quam si alij cum ipso: nam ipsi hoc prohibitum est ob proprium delictum; alijs autem prohibitum est uerferi cum ipso, ad delictum ipsius puniendum.

42 Dico Secundò: Ob metum mortis licitum est uerferi cum excommunicato, etiam in diuinis, modò id non cogaris facere in contemptum Ecclesiæ. Vide Couarru. §. 3. nu. 9. Probatur: Quia hoc commune est omnibus legibus humanis, ut nisi aliunde grauitas rei ex se aliud postulet, non obligent cum periculo mortis: non enim conueniens est, ut cù tanto rigore humana præcepta obligent. Neq; obstat cap. *Sacris*, de his quæ vi metusue causa fiunt, &c. Vbi expressè dicit Innocentius III. eum incurere excommunicationem, *Qui metu impulsus communicat excommunicato*; quia loquitur de eo, qui compellitur leui metu.

Compulsus sacrificare, non sibi irregularis. Quòd si quis graui metu compellatur in contemptum Ecclesiæ, peccat quidem mortiferè si obtemperet (quia facit contra legem diuinam naturalem,) non tamen incurrit excommunicationem. Sic si excommunicatus compellatur sacrificare, non fiet irregularis. Ratio est; quia leges Ecclesiæ cessant in hoc periculo.

DVBIUM VII.

Qualem excommunicationem incurrit participans?

43 Respondeo: Plerumque incurrit minorem tantum. In quibusdam tamen casibus incurrit maiorem: Primò: Si participet cum excommunicato denunciato in crimine, ob quòd fuit excommunicatus: ut si sis excommunicatus ob adulterium vel fornicationem, persona quæ tecum postea committet adulterium vel fornicationem, erit excommunicata: vel si tibi auxiliu, consiliu, aut fauorem præster ad illud peccatu: ut habetur Cap. *Nuper*, & Cap. *Si Concubina*, de Sententia excommunicationis.

Participans incurrit maiorem excommunicationem simpliciter. Notandum autem; non extendi hoc ad eum, qui participat cum notorio percussore Clerici, si hic non sit denunciatus: quia Canones prædicti requirunt denuntiationem.

Secundò: Quando Clericus admittit ad diuina officia eum, qui est excommunicatus & denunciatus à Pontifice: Cap. *Significasti*, de sententia excommunicationis.

Tertiò: Quando fertur excommunicatio in participantes cum eo, qui excommunicatus est à Iure, vel à Iudice alterius tribunalis: tunc enim qui participat cum illo, statim sunt excommunicati.

Dixi à Iudice alterius Tribunalis, quia si quis ferat excommunicationem in participantes cum eo, qui excommunicatus est à se vel à suo decessore, requiritur ut trina monitio præcedat, & ut nominatim exprimantur illi participantes, ut supra num. 29. dictum est. Vide Nauarrum c. 29. num. 4.

44 Orandum est: Triplicem esse absoluteionem. Primò: quædam datur simpliciter. Secundò: quædam datur ad cautelam, nempe quando dubium est, utrum quis sit excommunicatus. Quicumque potest absoluteione simpliciter, potest etiam ad cautelam; quia non requiritur maior potestas. Tertiò: quædam datur ad reuidentiam: ut cum quis absoluteitur cum onere, ut nisi intra tot dies satisfecerit, reuincat.

45 Quòd si excommunicatio lata sit sub conditione, vel cum limitatione donec satisfeceris, secuta satisfactione per se tollitur, nec opus est alia absoluteione. Ratio est: quia implicite simul fertur absoluteio cum excommunicatione, quo modo eam ferri posse docet Couarruius §. 11. n. 5. 6. 7. quidquid alij senserint.

DVBIUM I.

Quis possit absoluteione ab excommunicatione minore?

46 Respondeo & Dico Primò: Probabile est à minori excommunicatione posse absoluteione illu, qui potest absoluteione à peccato, quo hæc excommunicatio contracta est. Tenet D. Thomas in *Additionibus* quæst. 23. art. 3. & Nauarrus num. 39. multiq; recentiores. Vnde, si peccatum, quo incurfa est, sit ueniale, quilibet Sacerdos poterit absoluteione.

47 Dico Secundò: Probabilius tamen est neminem posse ab ea absoluteione, nisi qui habet iurisdictionem in peccata mortifera. Est communior sententia Doctorum. Ratio est: Quia excommunicatio minor est censura Ecclesiastica excludens à participatione Sacramentorum: ergo nemo potest eam tollere, nisi qui potest impedimenta Sacramentorum submouere: atqui hic est Sacerdos habens iurisdictionem ad absoluteionem à mortiferis. Vide Couarruiam §. 12. n. 5. & 6.

48 Dices: quilibet Sacerdos potest absoluteione à ueniali: atqui propter ueniale hæc excommunicatio potest incurri: ergo. Patet consequentia: quia, qui potest tollere fundamentum, potest etiam tollere id quod ei innititur.

49 Respondeo: Hoc non semper esse uerum; ut patet in alijs peccatis mortiferis, à quibus potest quilibet confessarius expositus absoluteione, quamdiu eis non est annexa censura: quando uerò hæc annexa est, non potest; vel etsi possit ab ipsis peccatis, non tamen à censura annexa, ut à suspensione, interdicto, irregularitate.

DVBIUM II.

Quis possit à maiore absoluteione?

50 Respondeo: & Dico Primò: A maiore excommunicatione lata ab homine in particulari contra alium, non potest absoluteione, nisi is, qui eam tulit, vel eius superior, aut successor, aut delegatus. Ratio est: quia alioqui disciplina ecclesiastica turbaretur: consentaneum est enim, ut is soluat, qui ligauit.

Aduerte